T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 573
KARAR NO : 2017 / 679
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : I.S.A.Ş.
Vekilleri : Av. K.D.Av.Y.B.
Davalı : Niğde İl Özel İdare Müdürlüğü
Vekilleri : Av. B.T., Av.N.Y.

O L A Y : 1-Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili Şirket tarafından sigortalı 51 … 062 plakalı aracın, 03.10.2014 tarihinde; Fertek Mahallesi, Mahmut Şafak Bulvarında seyir halinde iken; Bulvarın ortasında oluşmuş olan yaklaşık 50-80 cm genişliğindeki çukuru, saatin gece olması (23:15) sebebiyle fark etmeyerek çukura düştüğünü ve hasar gördüğünü; kaza sonrası yapılan inceleme ve ekspertiz raporu sonucunda, sigortalı araçta meydan gelen hasarın 1.260,00 TL olduğunun saptandığını, aracın onarımı için ilgili firmalara toplam 1.259,00 TL ödeme yapıldığını; davalı idarenin, sorumluluk alanında bulunan karayolunda gerekli ve yeterli bakım çalışmalarını yapmaması sonucu oluşan çukura Sigortalı aracın düşmesi sonucunda kazanın meydana geldiğini, davalı idare asli kusurlu olduğunu; yazışma yapılmasına rağmen davalı idarenin herhangi bir ödeme yapmayacağını beyan ettiğini belirterek; davanın kabulü ile, 1.259,00 TL'nin ödeme tarihi olan 05.11.2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle 17.3.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

NİĞDE 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 3.11.2015 gün ve E:2015/108, K:2015/409 sayı ile, "(…) Dava; Trafik kazası nedeniyle kasko sigortasına dayalı araç malikine ödenen bedelin davalıdan tahsili talebine ilişkindir.

Davalı kamu tüzel kişisi olup görmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmeti sırasında verdiği iddia olunan zararlardan dolayı sorumluluğu özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkileri kullanırken oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanmakta olup, bu zararların tazmini amacıyla anılan idarelere karşı hizmet kusurlarına dayanılarak İdari Yargılama Usul Kanununun 2.madde hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikamesi gerekmektedir. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden (re'sen) dikkate alınması zorunludur. Bu husus Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 2012/10180 esas 2012/16913 karar numaralı kararında ve Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 2013/1281 esas 2014/3761 karar sayılı kararında vurgulanmıştır.

Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, İdari Yargılama Usulü Kanununun 2.madde hükmü uyarınca davacının talebinin tam yargı davası niteliğinde olup, hizmet kusurundan kaynaklandığı anlaşıldığından, yargı yolu açısından idari yargı görevli olduğundan mahkememizin görevsizliği nedeni ile aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi Yukarıda Açıklandığı Üzere;

1-Yargı yolunun idari yargı olduğu bu sebeple açılan davanın görev nedeniyle REDDİNE, (…) miktar itibariyle kesin olmak üzere" karar vermiştir.

2-Davacı vekili bu kez aynı istemle, 3.2.2016 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

2-a) Aksaray İdare Mahkemesi, 20.06.2016 gün ve E:2016/211, K:2016/772 sayı ile, yolun bakımından sorumlu olan idarenin bakım hizmetini aksatması sebebiyle kusurlu bulunduğu gerekçesiyle davanın kabulü ile 1.259,00 TL'nin yasal faiziyle idareden alınıp davacıya ödenmesine karar vermiş; bu karara itiraz edilmesi üzerine, Konya Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi; 13.12.2016 gün ve E: 2016/1660, K:2016/909 sayı ile, "2918 sayılı Yasa'nın 110. maddesinde yapılan değişiklik sonrası, Karayolları Trafik Yasası'na dayalı olarak açılan sorumluluk davalarında Yasa değişikliğinin yürürlüğe girdiği 19/01/2011 günü sonrasında açılan bu davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varıldığı; uyuşmazlığın çözümü İdari Yargı'nın görevinde olmayıp, adli yargının görevine girdiği; nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 05.11.2012 gün ve E:2012/144, K:2012/224 sayılı ile 01/04/2014 gün ve E:2014/280, K:2014/325 sayılı kararlarının da bu yönde bulunduğu gerekçesiyle, itirazın kabulüne, itiraz konusu Aksaray İdare Mahkemesi'nin 20.06.2016 gün ve E:2016/211, K:2016/772 sayılı kararının bozulmasına görev yönünden yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine iadesine karar vermiştir.

2-b) AKSARAY İDARE MAHKEMESİ: 11.5.2017 gün ve E:2017/249 sayı ile, "(…)2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar,

sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne yer verilmiştir.

(…)

Dosyanın incelenmesinden; davacı tarafından, gerçekleşen trafik kazasından dolayı idarenin olayda hizmet kusuru bulunduğu iddiasıyla bedelin rücuen tazmini istemiyle Niğde 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2015/108 Esasına kayden açılan davada yapılan yargılama neticesinde verilen 03.11.2015 tarihli K:2015/409 sayılı karar ile davanın idari yargının görevine girdiğinden bahisle görev yönünden reddine karar verildiği, bunun üzerine Mahkememizin E:2016/211 sayılı dosyasında bedelin rücuen tazmini istemiyle açılan dava kabul edilerek tazminata hükmedildiği, karara itiraz edilmesi üzerine Konya Bölge İdare Mahkemesi 4.İdari Dava Dairesi'nce adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle kararın bozulduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinde yer alan açık hüküm gereği karayolunda meydana gelen maddi hasarlı trafik kazasından kaynaklı sorumluluk davaları adli yargının görev alanına girmekte olup, yasa metni tüm sorumluluk davalarını kapsayıcı lafza sahip olduğundan, davacı tarafından ödenen tazminatın, olayda hizmet kusuru bulunduğu iddiasıyla davalı idareden rücuen tazmini istemiyle açılan davanın da idare mahkemelerinin görev alanına girmediği sonucuna varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 05.11.2012 gün ve E:2012/144 K:2012/224 sayılı 11.04.2014 gün ve E:2014/280 K:2014/325 sayılı kararları da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, Niğde 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2015/108 sayılı dava dosyasının (görev uyuşmazlığı çözülüp dosya döndükten sonra iade edilmek üzere) gönderilmesinin istenilmesine, anılan dosyanın temin edilmesi üzerine 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. Maddesi uyarınca görev uyuşmazlığı çıkarılması için dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, uyuşmazlığın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun 7.maddesinde, Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkilerine; 8.maddesinde Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının; 9.maddesinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının; 10.maddesinde belediye trafik birimlerinin; 12. maddesinde il ve ilçe trafik komisyonlarının görev ve yetkilerine yer verilmiş; aynı Kanunun 13.maddesinde, karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşların, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı Şirket tarafından, sigortalı 51 … 062 plakalı aracın, 03.10.2014 tarihinde, gece saatlerinde; Fertek Mahallesi, Mahmut Şafak Bulvarında seyir halinde iken; Bulvarın ortasındaki çukuru fark etmeyip çukura düşmesi sonucu hasar gördüğü; araçta 1.260,00 TL hasar bedeli saptandığı, aracın onarımı için ilgili firmalara ödeme yapıldığı; davalı idarenin, sorumluluk alanında bulunan karayolunda gerekli ve yeterli bakım çalışmalarını yapmaması sonucu kazanın meydana geldiği ve davalı idarenin asli kusurlu olduğu iddia edilerek; ödenen miktar olan 1.259,00 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte rücuen tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu

gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Aksaray İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Niğde 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin3.11.2015 gün ve E:2015/108, K:2015/409 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleAksaray İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ Niğde 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin3.11.2015 gün ve E:2015/108, K:2015/409 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde Üyelerden Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay TUNCAY VARLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Ahmet Tevfik ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyoruz.27.11.2017

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN

ÜYE
Turgay Tuncay VARLI

-